

Rapport

Utvärdering av

SFI Söderort, återbesök

30 januari 2015

Rapporten ingår i ett utvärderingsprojekt som är ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen och SFI Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen i Stockholms stad.

Innehåll

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
UPPDRAG OCH GENOMFÖRANDE.....	3
RESULTAT.....	4

UPPDRAG OCH GENOMFÖRANDE

Nedan beskrivs den metod som uppföljningsenheten i Stockholms stad har tillämpat vid utvärderingsuppdrag 2012 – 2015 i ett projekt rörande sfi i samarbete med SFI Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen i Stockholms stad. Utvärderingen har bestått av en grundutvärdering som har pågått en vecka hos varje utbildningsanordnare som sedan har följts upp cirka ett år efteråt med ett kortare återbesök.

Samtliga sfi-anordnare i Stockholms stad har utvärderats i projektet. Utvärderingen inleddes 2012 med sfi som bedrivs på entreprenad på uppdrag av Stockholms stad. Rektorer vid SFI Stockholm har varit medbedömare i utvärderingsuppdraget. De har agerat medbedömare hos kollegans utbildningsanordnare, det vill säga hos den utbildningsanordnare som de inte har utbildningsansvaret för. Hösten 2013 genomfördes grundutvärdering av egenregins sfi enligt samma modell.

2013/2014 genomfördes korta återbesök hos samtliga externa utbildningsanordnare för att följa upp hur de har arbetat med de utvecklingsområden som föreslogs i den tidigare grundutvärderingen. Januari 2015 avslutades sfi-utvärderingen med korta återbesök i egenregins sfi. Utvärderingsbesöket på SFI Västerort den 28 januari 2015 ingår således i denna avslutande serie av korta återbesök.

När jag som utvärderare påbörjade detta utvärderingsuppdrag arbetade jag som utvärderare vid utbildningsförvaltningen i Stockholms stad. Under det senaste året har jag gått i pension och utfört uppdraget som ett externt konsultuppdrag.

Grundutvärdering

Uppföljningsenheten vid Stockholms stads utbildningsförvaltning utvärderar den pedagogiska verksamheten och främjar vuxnas lärande genom att

- granska måluppfyllelsen utifrån nationella styrdokument
- kontrollera efterlevnaden av nationella riktlinjer
- granska hur skolan utvärderar sin egen verksamhet
- ge rekommendationer om vad som bör förändras och utvecklas.

Vi genomför uppdraget genom att

- läsa material som skolan ställer till förfogande och även material från andra källor (ex. från Skolverket)
- intervjua elever, personal och skolläda. I nybörjargrupperna har tolk använts vid elevintervjuerna.
- observera verksamheten och göra lektionsbesök.

I första hand granskar vi måluppfyllelsen, det vill säga att vi bildar oss en så heltäckande bild som möjligt av hur målen i styrdokumentet tolkas och förverkligas på skolan. Vi gör detta utifrån en prioritering av mål från läroplanen och andra nationella styrdokument. Utvärderingsbesöket omfattar ungefär en vecka. Förutom detta granskar vi skolans förmåga att själv utvärdera sin kvalitet för att förbättra verksamheten. Hög kvalitet innebär enligt Skolverkets definition främst att verksamheten utmärks av att den väl:

- strävar mot och uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra mål, krav och riktlinjer som är förenliga med de nationella
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån de förutsättningar man har.¹

¹ Från Skolverkets verktyg ”BRUK – för kvalitetsarbete i förskola och skola”, sid 8

Återbesök

Utöver den utvärderingsmodell som beskrivs ovan genomför vi i detta utvärderingsuppdrag även ett kortare uppföljningsbesök efter ett år hos de tidigare utvärderade utbildningsanordnarna.

Vid återbesöket omfattar utvärderingen endast en halv dag då skolledning, en lärargrupp och en elevgrupp intervjuas. Skolledningen får en snabb muntlig återkoppling i slutet av dagen. Vid återbesök utgår utvärderingen från den tidigare utvärderingsrapportens utvecklingsområden och redovisar vilka förändringar som utbildningsanordnaren har vidtagit. I denna rapport sker redovisningen endast utifrån tidigare prioriterade utvecklingsområden. För beskrivning av enheten och närmare detaljer hänvisas till den tidigare utvärderingsrapporten för SFI Söderort 16-20 september 2013.

Återbesöket på SFI Söderort genomfördes den 30 januari 2015. Nedan citeras de föreslagna utvecklingsområdena från grundutvärderingen 2013 med åtföljande kommentarer från återbesöket januari 2015.

RESULTAT

Allmänt

SFI Söderort fortsätter sin verksamhet på den inslagna vägen. Skolan har försökt att utveckla de olika yrkesinriktningarna, men har inte alltid haft så lätt att finna nya former för det arbetet. Eleverna trivs bra på Söderort vilket även lärarna gör och detta avspeglas också i den låga personalomsättningen. Skolan har jobbat mycket med sitt pedagogiska utvecklingsarbete under det gångna arbetet, vilket märks vid intervjuerna i återbesöket januari 2015. Verksamhetsresultaten är goda på enheten. Fortfarande saknas dock trådlöst nätverk på skolan och lärarna har ännu inte fått tillgång till bärbara datorer i sitt arbete, vilket rektor hoppas ska kunna åtgärdas framöver. Elevantalet är ungefär detsamma som vid besöks-tillfället för ett år sedan, men nu har en ny konkurrenssituation uppstått då ett annat utbildningsföretag har etablerat sig med sfi-utbildning precis i närheten av den närliggande tunnelbanestationen vilket blir en ny utmaning för SFI Söderort.

Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden

Följande prioriterade utvecklingsområden föreslogs i den tidigare utvärderingsrapporten den 16-20 september på SFI Söderort. Kommentarer från återbesöket 30 januari 2015 redovisas för varje enhet.

- **Bedömning och betygssättning**

”Skolan bör fördjupa sitt arbete med bedömning och betygssättning så att lärarna både utmanas och blir tryggare i sin bedömarroll kopplat till det nya betygssystemet. Skolan bör även diskutera hur man skulle kunna arbeta bättre med formativ bedömning och ge alla elever bättre återkoppling samt diskutera hur dia-testverksamheten ska ske på skolan.” (Utvärderingsrapport 16-20 september 2013)

Kommentar:

Det märks att SFI Söderort har jobbat mycket med bedömning och betygssättning. Skolan har haft fortbildning både internt och externt och arbetat med bedömningsfrågor även tillsammans med lärare på andra enheter. Lärarna är trygga i sin bedömarroll och känner sig bekväma med det nya betygssystemet.

Arbetet med formativ bedömning har påbörjats och vissa lärare har kommit längre i det arbetet medan andra fortfarande trevar lite i förståelsen av begreppet ”formativ bedömning”. Den nye förste-läraren kommer att arbeta med den fortsatta utvecklingen av detta.

De långa diagnostiska testen används fortfarande flitigt på skolan av många lärare, och vi menar att skolan måste fortsätta att diskutera formerna för dessa så att de används klokt och effektivt. Det bör gå att söka vägar att använda dia-testerna mer som ett individuellt instrument då delar av prov används för enskilda elever och samtidigt ge feedback på resultatet kopplat till kursmålen. Vissa lärare återkopplar endast resultaten i form av sifferresultat utan att eleverna ens får se proven och får se vad de gjort för misstag, vilket de eleverna var mycket missnöjda över.

- **Kommunikation och information till eleverna om kursmål och gällande betygssystem**

”Eleverna behöver få bättre systemkunskap om den utbildning de deltar i och förståelse för de kursmål och det betygssystem de ska bedömas utifrån. Idag råder mer tidsstyrning än målstyrning på skolan.” (Utvärderingsrapport 16-20 september 2013)

Kommentar:

Här tycker vi att skolan har gjort ett fantastiskt fint arbete! Alla elever som vi intervjuade kände till nuvarande betygssystem och var väl insatta i målstyrningens principer. Lärarna har utarbetat ett kompendium för att förklara vilka krav som ställs på de olika kursnivåerna vilket uppskattades oerhört mycket av eleverna. Det är ett kompendium som eleverna ber om att få utskrivet och gärna återkommer till då och då, och det verkar även ha bidragit till att eleverna numera inte tjar på samma sätt som tidigare att få gå upp och göra provet, för nu kan de tydligare se vad de behöver kunna för att klara provet. I varje klassrum finns också betygssystemet anslaget med grönt för de godkända stegen och rött för det steg som innebär ”icke godkänt”, och detta kände alla elever väl till. Frågan om hur många timmar en elev har beviljats har också tonats ner, både från elev- och lärarhåll, och målstyrningen som princip verkar helt enkelt ha tagit ett rejält kliv framåt på skolan. Vi tror att skolan kan ha god nytta av detta i sitt framtida arbete med utvecklingen av formativ bedömning.

- **Individuell studieplan**

”Skolan behöver stärka arbetet med ISP, som är en lagstadgad skyldighet att upprätta. Den ska innehålla uppgifter om utbildningsmål och planerad omfattning av studierna, den ska upprättas i nära anslutning till antagningen och den bör vara en angelägenhet för alla som arbetar på skolan. Varje elev bör få besked om ungefärlig kurslängd.”(Utvärderingsrapport 16-20 september 2013)

Kommentar:

De flesta elever har fått besked om ungefärlig kurslängd, vilket är bra. Eleverna som vi intervjuade upplever att de får mycket god återkoppling från lärarna på olika uppgifter som de lämnar in (dock undantaget dia-test hos vissa lärare). Här menar vi att skolan nu kan vara redo att ta nästa steg, nämligen att koppla feedback även till kursmålen vid återkopplingen till enskilda elever.

Vissa elever känner igen att de kanske har gjort en studieplan (ISP) någon gång, men den är ännu inte ett aktivt redskap i lärandet. Det förekommer inte att elevernas studieprogression noteras i ISP:n, vad vi förstod av intervjuerna. Ett problem kan vara att det inte är undervisande lärare som upprättar studieplanen utan annan personal, vilket kan bidra till att undervisande lärare inte uppfattar dokumentet som ett stöd i lärandet. De uppfattar ISP mer som ett hinder som kräver administration vilket de inte har tid till. Kanske kan den kommande lärplattformen, som är på gång inom egenregion, finna en bättre form för ISP som gör den enkel, effektiv och samtidigt meningsfull att använda. Den nuvarande utformningen som exempelvis innehåller en svårförståelig skala 1-10 och antal beviljade undervisningstimmar verkar inte helt adekvat.

- **Skolans vision delas inte alltid aktivt av alla medarbetare**

”Skolans signum är de yrkesinriktade sfi-kurserna, och alla tycker det är bra att de finns. Problemet är att många medarbetare inte känner sig delaktiga i detta profilområde och inte alltid vill arbeta med detta. Yrkesområdena utarbetas centralt och skolan blir tilldelad vilka yrkesområden man ska arbeta med. Ett annat problem är att rektor är ganska ensam om att arbeta med de strategiska frågorna och att övriga i skolledningen ägnar sig mer åt praktiska-administrativa frågor.” (Utvärderingsrapport 16-20 september 2013)

Kommentar:

De intervjuade lärarna tyckte att skolan har ett bra profilområde, men kände inte något större engagemang i just yrkesprofileringen. De menade att det kan vara svårt att känna stor entusiasm för ett yrkesområde som man inte har någon kunskap om och att det är svårt att ta fram språkmaterial inom ett helt obekant yrkesområde. Alla trivs så bra på skolan att det inte heller är särskilt lockande att lämna skolbyggnaden och kollegiet för att undervisa i svenska i någon annan lokal i anslutning till en annan arbetsplats. Vi tror att skolan behöver fundera ut andra lösningar för att skapa samverkan mellan svensklärare och yrkesutövare inom andra professioner så att entusiasmen ökar för att utveckla denna utbildningsform.

Frågan om tid inom skolledningen för att diskutera strategiska frågor har lösts så att skolledningen några gånger per termin har träffar på annan plats än i själva skolan för att diskutera sådana frågor.

- **Studie- och yrkesvägledningen**

”Många elever kände inte till denna funktion som är en heltidstjänst på skolan och skolan bör arbeta mer med att involvera studie- och yrkesvägledaren i skolans arbete och stärka den rollen.” (Utvärderingsrapport 16-20 september 2013)

Kommentar:

Funktionen som studie- och yrkesvägledare är välkänd på skolan idag. För tillfället är skolan utan studievägledare, men en ny person är på väg att anställas. Den tidigare studie- och yrkesvägledaren hade utvecklat en modell med såväl klassbesök som enskild vägledning och upplevdes som mycket kunnig och uppmuntrande av eleverna.

Stockholm den 30 januari 2015

Lena Kaev
Utvärderare

Tobias Fannkvist
Rektor SFI Stockholm, medbedömare
Arbetsmarknadsförvaltningen
Stockholms stad